

YÖNETİŞİM TOPLANTILARI

YER : Liberty Otel
TARİH : 17.07.2024
GÜNDEM : Olası Orman Yangınları ve Alınacak Tedbirler
TEMSİLCİ : Pelin SEVEN AKSU

TMMOB MİMARLAR ODASI KUŞADASI TEMSİLCİLİĞİ RAPORU

Yangınlar, doğanın geri dönülmez yıkımına, biyolojik çeşitliliğin zarar görmesine ve erozyon, heyelan, sel-taşkın ve hava kirliliği gibi doğal afetlerin artmasına zemin hazırlamakta, aynı zamanda çevresel, ekonomik ve sosyal boyutları ile de büyük zararlara da yol açmaktadır. Artan sıcaklıklarla beraber iklim krizi etkileri daha görünür hale gelmeye başlamış, kentimiz de dahil birçok alanda orman yangınları meydana gelmiştir. Yangınlarla mücadele noktasında risk ve kriz yönetimi aşamalarından oluşan afet yönetimi stratejileri önem kazanmaktadır. Risk yönetimi, afetlerin meydana gelmeden önce planlama, zarar azaltma ve önleme süreçlerini içerirken; kriz yönetimi afet anı ve sonrasındaki müdahale ve iyileştirme adımlarını kapsamaktadır. Bu çerçevede olası orman yangınları için alınacak tedbirler, risk yönetimi kapsamında ele alınarak öncelikle **riskler** tespit edilmeli ve buna istinaden planlama, zarar azaltma ve önleme çalışmaları yapılmalıdır.

SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Risk yönetimi kapsamında öncelikli olarak orman yangınlarıyla ilgili tehlike ve risklerin belirlenmesi ile kısa, orta ve uzun vadeli fiziksel/yapısal zarar azaltma ve önleme çalışmaları ve planları ele alınmalıdır. Bu çalışmalar ve planlamalar kapsamında doğal, kültürel mirasın korunması ve çevre ile doğal hayatın sürdürülebilirliği amaçlanmalı, bilinçlendirme ve eğitim çalışmalarıyla birlikte gönüllülük sistemi oluşturulmalı ve düzenli tatbikatlar programlanmalı, risk altındaki kritik tesisler ve altyapının güçlendirilmesi için kaynak ayrılmalı/sağlanmalı, mevzuat gözden geçirilmeli ve/veya iyileştirilmesi sağlanmalı, tahmin ve erken uyarı sistemleri ile kurtarma, tahliye ve acil yardım planları ilgili kurum/kuruluşlarca tariflenmeli, kamuoyuyla paylaşılmalı ve etkin bir şekilde yönetilmelidir.

Bu kapsamda;

- Bölgemiz ve çevresinde yangın riskinin ve yangınların fazla olduğu hassas yerlerin tespit edilmesi, düzenli olarak risk analizinin yapılması ve bölgenin yangın haritası çıkarılması varsa mevcut olanların düzenli olarak güncellenmesi,
- Yangına duyarlı olan bölgelerdeki ormanlık sahalarda ve özellikle Milli Park'ta yangın mevsimlerinde gerçekleştirilecek kullanımlara, turistik aktivitelere, düzenlemeler ve kısıtlamalar getirilmesi ile buraların hava koşullarının **orman yangınları açısından kritik olduğu dönemlerle sınırlı olmak üzere** tamamen kapatılması,
- Ormanlık alanlara yakın olan yerlerde gerçekleşen düğün ve benzeri etkinliklerde orman yangınına neden olabilecek havai fişek, dilek balonu gibi yanıcı madde kullanımına kesinlikle izin verilmemesi ve denetiminin yapılması,
- Kamping işletmeleri haricindeki ormanlık alanlarda kamp yapılmasına ve çadır kurulmasına kesinlikle izin verilmemesi ve denetiminin yapılması, orman yangınından etkilenmesi muhtemel; tedbir alınması gereken yerleşim yerleri, kritik yapı, fabrika, depo ve benzeri alanların belirlenmesi, riskli alanda bulunanların ilgili ve yetkilisine kendi tedbirlerini almaları hususunda gerekli bilgilendirme ve uyarıların ayrıca yapılması,
- Olası bir afet durumunda yaşanan bilgi kirliliğinin oldukça yoğun olduğu çağımızda doğru bilginin paylaşılacağı bir "kent içi haberleşme sistemi" sağlanması, (SMS bilgilendirme, mobil uygulama, halka açık anons sistemleri, sosyal medya üzerinden düzenli bilgilendirme, mahalle/topluluk grupları haberleşme eğitimi ve sistemi kurgulanması vb.)
- Orman yangınları, bulundurduğu ekosistemle birlikte insanlığın tarihsel süreç içerisinde oluşturmuş olduğu arkeolojik/ kültürel miras alanlarına da zarar vermektedir. 29 Haziran 2024 Kuşadası-Selçuk arasında bulunan Arvalya Bölgesinde meydana gelen yangın etkili olduğu alanlardaki M.Ö. 1. yüzyılda yapıldığı tahmin edilen ve Efes'e su götüren en uzun su yolu olan Değirmendere Su Yolu'nun (43 km) farklı su yapılarına da (su kanalı, su kemeri, vb.) zarar vermiştir. Kültürel miras alanlarındaki risk yönetim süreçlerindeki en öncelikli hedef envanter çalışmalarının yapılarak yapıların veya alanların belgelenmesi, sonrasında ise önleyici ve koruyucu tedbirlerin alınarak riskin oluşması en aza indirgenmesi,
- Başka ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de orman yangınlarının esas nedenini, büyük ölçüde insan faktörü oluşturmaktadır. Bu nedenle, öncelikle toplumun ormanların önemini kavramış olması gerekmektedir. Ancak halkın bilinç ve farkındalık düzeyi genellikle yetersizdir ve bu

durum orman yangınlarına zemin hazırlamaktadır. Bu sorunun çözümü için sürekli eğitim programları düzenlenmesi, okullarda ve kamu alanlarında her yaş grubuna yönelik olmak üzere sürekli eğitimlerin verilmesi, uygulamalı program izlenmesi, orman yangınlarına karşı ilgili dernek, STK, kurum/ kuruluşlarca iş birliği içerisinde farkındalık yaratacak bilgilendirici etkinlikler yapılması, alınması gereken toplumsal ve bireysel tedbirler konusunda halkın bilgilendirilmesi, özellikle ilköğretim kademesinde etkin bir eğitim yapılması,

- Orman alanlarının bakımı ve korunması yetersiz olduğunda, orman içi ve çevresi kurumuş bitki örtüsü, cam kırığı vb. çöp sorunu yangın riskini artırmaktadır. Ormanların bu kapsamda düzenli olarak temizlenmesi için gönüllülük esaslı grupların oluşturulması,
- Mahalle Afet Gönüllüleri projesi ile gençlerin afetlerle baş etme ve topluma önderlik etme teşvik edilmesi, yine mahalle bazında eylem kümeleri oluşturulması ve gençlerin afetlerle mücadele becerilerinin geliştirilmesi,
- Yangın söndürmede kullanılacak (il özel idaresi, belediye, karayolları, devlet su işleri, orman idaresi, askeri birlikler, kolluk birimleri vb. kurumların mahiyetinde bulunan) araç gereç ve ekipmandan azami ölçüde faydalanılması ve araç/ekipman ihtiyacının düzenli olarak gözden geçirilerek eksiklerin tamamlanması,
- Yangın riskinin fazla olduğu alanlarda gezici ve/veya sabit gözetleme noktaları ile gözetimcilerin bulunması, yangına erken müdahale için büyük bir önem taşımaktadır. Orman görevlileri ile birlikte Jandarma ve Polis devriyelerinin sürekli hale getirilmesi, devriye zamanlarının sıklaştırılması, orman alanlarında izleme ve gözlem faaliyetlerinin artırılması, çıkabilecek yangınlara hızlı müdahale için **riskli aylarda** orman alanlarında ilgili kurumlarca gerekli görülen yerlere sabit/acil müdahale ekipleri yerleştirilmesi gibi önlemler alınabilir.

SONUÇ

Orman yangınlarının yaygınlaşmasının ardında yatan temel nedenlerden biri, yanlış ormancılık politikaları ve uygulamalardır. Bu politikalar genellikle orman alanlarının ticarileştirilmesine ve kısa vadeli ekonomik kazançlara odaklanmakta, doğal kaynakların sadece ekonomik faydaları gözetilerek yönetilmesi uzun vadede ekosistemlere zarar vermektedir. Örneğin, tarım veya turizm amaçlı alanlarda yapılan işletmeler, ormancılık politikaları altında izin verilen madencilik veya tarım faaliyetleri, yaban hayatının yaşaması gereken yerlerde insan etkisinin artması orman içinde ekosistemlerin zarar görmesine sebep olan ve yangın riskini artıran unsurlar olarak görülebilir. Bu sebeple ormancılık politikalarının daha sürdürülebilir ve ekolojik bakış açılarıyla şekillendirilmesi gerekmektedir.

Adres : İkiçeşmelik Mah., Süleyman Demirel Bul., No:31/4 Kuşadası/AYDIN
E-posta : kusadasi@mo.org.tr
Telefon : 0256 612 28 90
Web : <https://kusadasi.izmimod.org.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin : Pelin Seven Aksu
Başkan

Orman yangınları iklim değişikliğinin sonuçları arasında yer almakta, bu sebeple radikal önlemlerin ve etkin afet planlarının yapılmasını gerektirmektedir. **Ancak, orman yangınlarına karşı alınacak tedbirler, ormanları korumanın sadece bir parçasıdır.** Dolayısıyla alınacak tedbirler sadece yangın önlemleri ile sınırlı kalmamalı, ormanların korunması adına daha kapsamlı ve bütüncül bir yaklaşım benimsenmelidir. Daha geniş bir perspektif ile ele alınması gereken bu konu, Kuşadası'nın doğal zenginliklerini korumak ve sürdürülebilir bir çevre sağlamak açısından büyük önem taşımaktadır.

Sonuç olarak, orman yangınlarına karşı mücadelede multidisipliner bir yaklaşım benimsenmeli, yerel halkın katılımı teşvik edilmeli, uluslararası iyi uygulama örneklerinden faydalanılmalı, AFAD Başkanlığı ve Orman Genel Müdürlüğü gibi ilgili kurumlar ve kuruluşlar ile yerel yönetim, kent konseyi, dernekler, STK'lar, mahalle meclisleri arasında iş birliği sağlanmalı, halkın bilinç ve farkındalık düzeyi artırılmalı ve bu süreç sürekli eğitim programları ile desteklenmelidir.

Rapor kapsamında ele alınan konulara ilişkin önerilerimiz, kentimizin gelişimi ve sürdürülebilirliği açısından en doğruyu üretmek adına tartışmaya ve tüm paydaşların katkısı ile geliştirilmeye açıktır. Bu kapsamda temsilcilik olarak üzerimize düşen her türlü katkıyı sağlamaya hazır olduğumuzu da tekrar belirtmek isteriz.

Saygılarımızla,

TMMOB MİMARLAR ODASI KUŞADASI TEMSİLCİLİĞİ

Konu ile ilgili raporda belirtilen ve diğer referans kaynaklar;

T.C. İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı - <https://www.afad.gov.tr>

Orman Genel Müdürlüğü - <https://www.ogm.gov.tr>

TEMA - <https://www.tema.org.tr>

https://www.youtube.com/watch?v=wDO2_8V8-CA&ab_channel=bayfaik

Doğanay, H., & Doğanay, S., "Türkiye'de orman yangınları ve alınması gereken önlemler." Eastern Geographical Review, 11.

Adres : İkiçeşmelik Mah., Süleyman Demirel Bul., No:31/4 Kuşadası/AYDIN
E-posta : kusadasi@mo.org.tr
Telefon : 0256 612 28 90
Web : <https://kusadasi.izmimod.org.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin : Pelin Seven Aksu
Başkan